

11 OBIEGI SIŁOWNI PAROWYCH

11.1. PODSTAWY TEORETYCZNE

11.1.1. Obieg porównawczy siłowni parowych

Obiegiem o najwyższej sprawności przebiegającym pomiędzy dwoma źródłami ciepła o stałej temperaturze jest obieg Carnota. W obiegu tym najtrudniej jest zrealizować przemiany izotermiczne, przy których zachodzi jednocześnie sprężanie lub rozprężanie czynnika jak również wymiana ciepła z zewnętrznymi źródłami.

Przemiany izotermiczne łatwo można zrealizować przy zastosowaniu pary nasyconej, dlatego też znalazła ona zastosowanie w siłowniach parowych. Najtańszym czynnikiem, z którego można otrzymać parę nasyconą jest woda dlatego też w siłowniach parowych stosuje się niemal wyłącznie wodę.

Realizacja adiabatycznego rozprężania w obiegu siłowni parowej nie nastręcza większych trudności, natomiast adiabatyczne sprężanie pary nasyconej mokrej jest wysoce nieopłacalne i technicznie nierealne.

Uzyskanie możliwie największej sprawności siłowni parowej wymaga zasilania silnika parą o możliwie najwyższej temperaturze a zatem zachodzi konieczność stosowania pary przegrzanej.

W dotychczas stosowanych urządzeniach siłowni nie ma możliwości realizacji przemiany izotermicznej przy tworzeniu się pary przegrzanej. Stwierdzić należy, że ze wzrostem temperatury pary przegrzanej rośnie rozbieżność między obiegiem siłowni parowej a obiegiem Carnota.

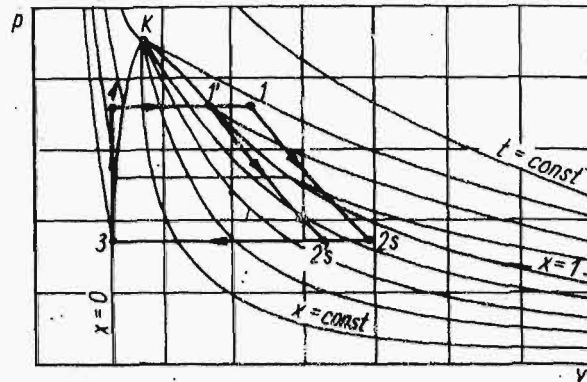
Trudności w realizacji niektórych przemian dla pary w obiegu Carnota jak również nieodwracalność poszczególnych prze-

mian w siłowni parowej są powodem tego, że obieg Clausiusa-Rankina został uznany za obieg porównawczy dla siłowni parowych.

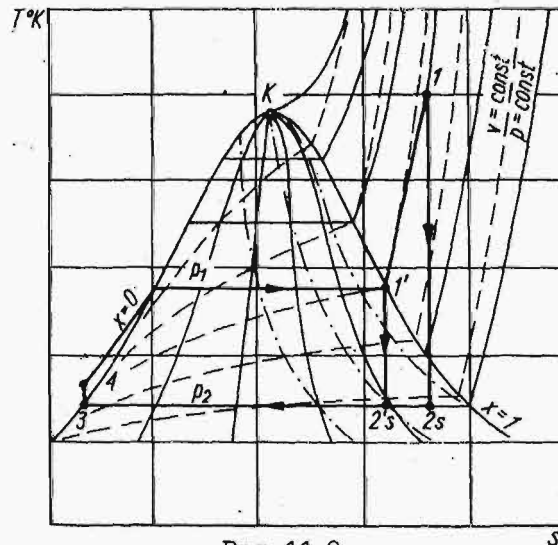
Obieg Clausiusa-Rankine'a

Na rysunkach 11.1, 11.2, 11.3 zilustrowano przebieg obiegu Clausiusa-Rankine'a dla pary wodnej:

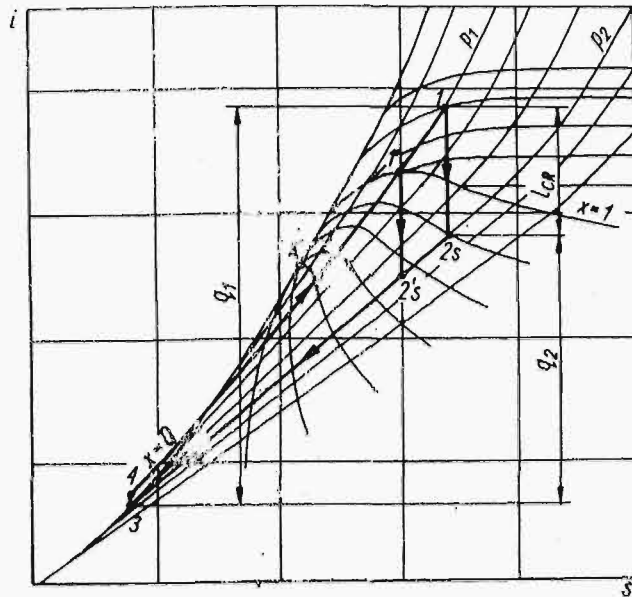
- punktami $1' - 2'_s - 3 - 4$ oznaczono obieg w obszarze pary wodnej nasyconej
- punktami $1 - 2_s - 3 - 4$ oznaczono obieg zrealizowany w obszarach pary nasyconej i przegrzanej.

Rys. 11.1

Rys. 11.2

Rys. 11.3

Gdy ciśnienie w kotle nie jest zbyt wysokie, a zatem praca sprężania cieczy w pompie (odcinek 3-4) jest nieznaczna w porównaniu z pracą rozprężania w silniku (odcinek 1-2_s lub 1' - 2'_s), przyjmuje się, że punkt 4 pokrywa się z punktem 3 (w układzie T-s oraz i-s) a w układzie p-v linia 3-4 pokrywa się z kierunkiem osi p.

Obliczenie podstawowych wielkości obiegu:

- sprawność termiczna obiegu Clausiusa-Rankine'a

$$\eta_{CR} = \frac{l_{CR}}{q_1} = \frac{i_1 - i_{2s}}{i_1 - i_3}, \quad (11.1)$$

$$q_1 = i_1 - i_3, \quad i_3 = i'_2 = i_{wz}, \quad (11.2)$$

gdzie: i_{wz} - entalpia właściwa wody zasilającej kocioł;

- praca właściwa obiegu Clausiusa-Rankine'a (l_{CR})

$$l_{CR} = i_1 - i_{2s} - v'_2(p_1 - p_2) \cdot 10^{-3}, \quad (11.3)$$

$$l_{CR} = i_1 - i_{2s} \quad \text{kJ/kg}, \quad (11.3a)$$

$$l_{CR} = \frac{k}{k-1} p_1 v_1 \left[1 - \left(\frac{p_2}{p_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right] - v_2' (p_1 - p_2), \quad (11.4)$$

$$l_{CR} = \frac{k}{k-1} p_1 v_1 \left[1 - \left(\frac{p_2}{p_1} \right)^{\frac{k-1}{k}} \right]. \quad (11.4a)$$

Ze względu na małą wartość $v_2' (p_1 - p_2)$ - pomija się ją we wzorach (11.3a), (11.4a).

Jednostkowy rozchód pary na 1 kW·h

$$d = \frac{3600}{l_{CR}} = \frac{3600}{i_1 - i_{2s}} \quad \text{kg/kW·h} \quad (11.5)$$

11.1.2. Obieg siłowni przy zastosowaniu międzystopniowego przegrzania pary

Przebieg obiegu zilustrowano na rys.11.4. Stosowanie tego obiegu pozwala na zwiększenie sprawności obiegu w stosunku do sprawności η_{CR} , co uzależnione jest od ciśnienia, przy którym odbywa się międzystopniowe przegrzanie pary.

Obliczenie podstawowych wielkości dla ww. obiegu:

- ciepło doprowadzone do obiegu q_1

$$q_1 = q_1' + q_1'', \quad (11.6)$$

$$q_1' = i_1 - i_2' \quad \text{gdzie: } i_2' = i_3, \quad (11.6a)$$

$$q_1'' = i_{II} - i_I;$$

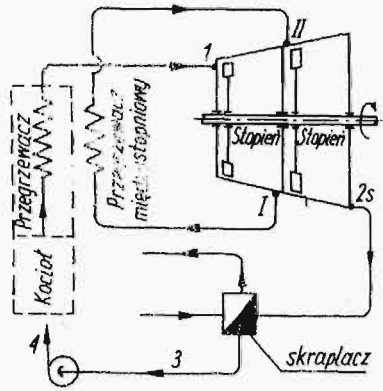
- praca obiegu

$$l_{ob} = l_I + l_{II}, \quad (11.6c)$$

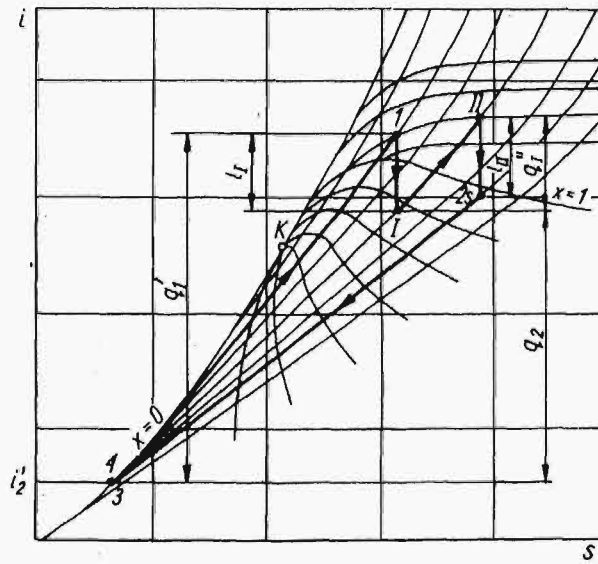
$$l_I = i_1 - i_I \quad (\text{I stopień}); \quad (11.6d)$$

$$l_{II} = i_{II} - i_{2s} \quad (\text{II stopień}); \quad (11.6e)$$

a)

b)

Rys. 11.4

- sprawność termiczna obiegu

$$\eta_t = \frac{i_1 - i_I + i_{II} - i_{2s}}{i_1 - i_3 + i_{II} - i_I} \quad (11.6f)$$

Aby sprawność obiegu z międzystopniowym przegrzaniem była większa od η_{CR} , musi być spełniony następujący warunek:

$$\frac{i_{II} - i_I}{s_{2s} - s_1} > \frac{i_1 - i_2'}{s_1 - s_2'}$$

11.1.3. Obieg siłowni regeneracyjnej

Obieg charakteryzuje się tym, że woda zasilająca kocioł podgrzewana jest parą pobieraną z turbiny przez upusty (zacze-
py) tzw. parą upustową.

Na rys.11.5 pokazano obieg z dwoma zacze-
pami oraz z wy-
miennikami przeponowymi do podgrzewania wody zasilającej ko-
ciół.

Obliczenie podstawowych wielkości dla ww. obiegu:

- praca obiegu

$$L_{reg} = D_1(i_1 - i_I) + (D_1 - D_I)(i_I - i_{II}) + \\ + (D_1 - D_I - D_{II})(i_{II} - i_{2s}), \quad (11.6g)$$

$$l_{reg} = i_1 - i_I + \left(1 - \frac{D_I}{D_1}\right)(i_I - i_{II}) + \left(1 - \frac{D_I}{D_1} - \frac{D_{II}}{D_1}\right)(i_{II} - i_{2s}); \quad (11.6h)$$

- ciepło doprowadzone

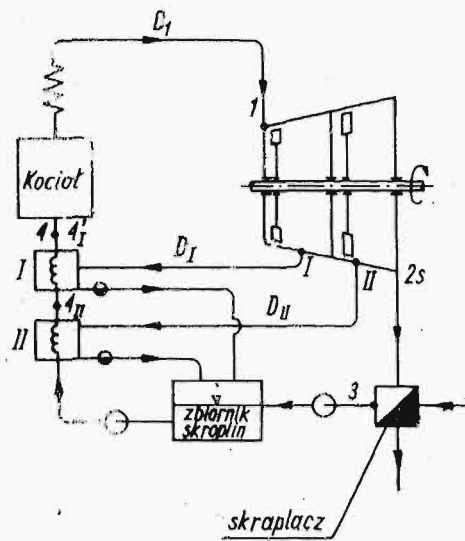
$$Q_1 = D_0(i_1 - i_4), \quad (11.6i)$$

$$q_1 = i_1 - i_4; \quad (11.6j)$$

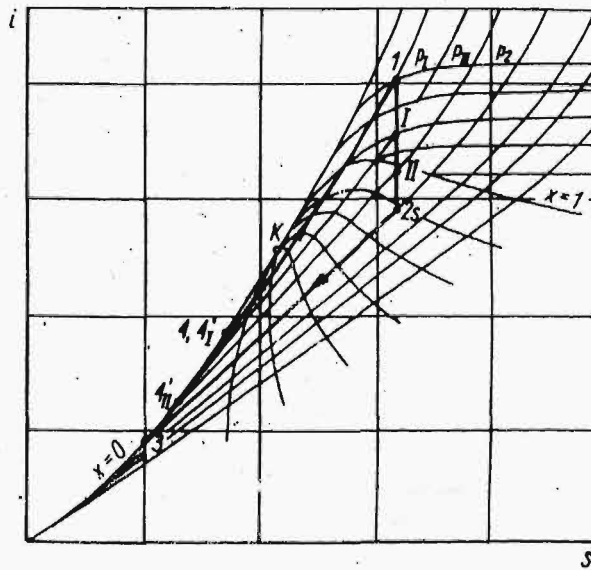
- sprawność termiczna obiegu

$$\eta_{reg} = \frac{l_{reg}}{i_1 - i_4}. \quad (11.6k)$$

a)

b)

Rys. 11.5

11.2. ZADANIA

11.2.1. Turbina parowa siłowni pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankina'a zasilana jest parą o ciśnieniu $p_1 = 14,5$ bar i suchości $x = 0,97$. Zakładając ciśnienie pary po rozprężeniu w turbinie $p_2 = 0,1$ bar. Określić:

- sprawność termiczną obiegu Clausiusa-Rankine'a η_{CR} ,
- pracę wykonaną przez 1 kg pary l_{CR} ,
- jednostkowy rozchód pary na 1 kW·h d.

Rozwiązanie

Obliczenie η_{CR} dokonuje się na podstawie wzoru (11.1). Entalpię i_1 oraz i_{2s} najwygodniej jest określić z wykresu i-s, natomiast i_2' z tabl.9:

$$i_1 = 2732 \text{ kJ/kg}, \quad i_{2s} = 2006 \text{ kJ/kg}, \quad i_2' = 191,9 \text{ kJ/kg},$$

$$\eta_{CR} = \frac{2732 - 2006}{2732 - 191,9}, \quad \eta_{CR} = 0,286.$$

Dokładne obliczenie i_{CR} dokonuje się wg wzoru (11.3)

$$l_{CR} = 2732 - 2006 - 0,0010103(14,5 - 0,1)10^5 \cdot 10^{-3},$$

$$l_{CR} = 724,5 \text{ kJ/kg}.$$

Obliczenia dokonuje się wg wzoru (11.5)

$$d = \frac{3600}{724,5} \quad d = 4,97 \text{ kg/kW·h}$$

11.2.2. Dla siłowni parowej pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankine'a przy ciśnieniu w kotle $p_1 = 20$ bar i w skraplaczu $p_2 = 0,2$ bar określić: sprawność η_{CR} oraz jednostkowy rozchód pary d na 1 kW·h, jeśli dopływająca do silnika para miała: $x = 0,95$, $x = 1$, $t_p = 250^\circ\text{C}$, $t_p = 350^\circ\text{C}$.

Odp.

	$x = 0,95$	$x = 1$	$t_p = 250^\circ\text{C}$	$t_p = 350^\circ\text{C}$
η_{CR}	0,277	0,279	0,281	0,2925
$d \frac{\text{kg}}{\text{kW}\cdot\text{h}}$	5,29	5,075	4,84	4,27

11.2.3. Kocioł siłowni parowej pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankine'a zasilany jest paliwem o wartości opałowej $Q_w = 22\ 000\ \text{kJ/kg}$ i wytwarza w ciągu godziny $\dot{m} = 30\ 000\ \text{kg/h}$ pary o parametrach $p = 100\ \text{bar}$ i temperaturze $t_{pp} = 450^\circ\text{C}$.

Obliczyć:

- moc turbiny N w kW, jeśli ciśnienie w skraplaczu $p_2 = 0,1\ \text{bar}$,
  - zapotrzebowanie paliwa B kg/h dla siłowni, jeśli sprawność kotła $\eta_k = 0,8$ a temperatura wody zasilającej kocioł $t_{wz} = 90^\circ\text{C}$,
  - sprawność termiczną obiegu η_{CR} .
- Odp. $N = 10,3\ \text{MW}$; $B = 4880\ \text{kg/h}$; $\eta_{CR} = 0,422$.

11.2.4. Turbina parowa o mocy $N = 15\ 000\ \text{kW}$ zasilana jest parą o ciśnieniu $p = 110\ \text{bar}$ i temperaturze $t_{pp} = 500^\circ\text{C}$. Zakładając, że turbina wchodzi w skład siłowni pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankine'a określić:

- godzinowe zapotrzebowanie wody chłodzącej W_s dla skraplacza (kondensatora), jeśli ciśnienie w skraplaczu $p_2 = 0,1\ \text{bar}$ a woda podgrzewa się o $\Delta t = 10\ \text{deg}$,
  - zapotrzebowanie powietrza V' dla kotła odniesione do warunków $p = 1\ \text{bar}$ i $t = 0^\circ\text{C}$, jeśli w kotle spalane jest paliwo o udziałach masowych $c = 0,65$, $h = 0,03$, $o = 0,07$, $s = 0,02$, $w = 0,10$, $A = 0,13$ przy współczynniku nadmiaru powietrza $\lambda = 1,6$. Obliczenia wykonać przy sprawności kotła $\eta_k = 0,82$, i temperaturze wody zasilającej kocioł $t_{wz} = 100^\circ\text{C}$;
  - sprawność termiczną obiegu η_{CR} .
- Odp. $W_s = 1,882 \cdot 10^6\ \text{kg/h}$; $V' = 62\ 800\ \text{m}^3/\text{h}$; $\eta_{CR} = 0,438$.

11.2.5. Obliczyć o ile zmieni się sprawność termiczna oraz jednostkowy rozchód pary na $1\ \text{kW}\cdot\text{h}$ w siłowni cieplnej pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankine'a, jeśli ciśnienie pary podniesiono z $p_1 = 10\ \text{bar}$ na $p'_1 = 50\ \text{bar}$, zachowując tę samą temperaturę pary $t_{pp} = 400^\circ\text{C}$ oraz ciśnienie w kondensatorze $p_2 = 0,1\ \text{bar}$.

Odp. $\eta'_{CR} - \eta_{CR} = 0,072$ (sprawność wzrasta o 7,2%).

$d - d' = 0,52\ \text{kg}/(\text{kW}\cdot\text{h})$ (jednostkowy rozchód pary zmalał o $0,52\ \text{kg}/(\text{kW}\cdot\text{h})$).

11.2.6. Obliczyć sprawność termiczną oraz jednostkowy rozchód pary d $\text{kg}/(\text{kW}\cdot\text{h})$ dla siłowni pracującej wg obiegu Clausiusa-Rankine'a, jeśli silnik zasilany jest parą o ciśnieniu $p_1 = 20$ bar i temperaturze $t_{pp} = 400^\circ\text{C}$. Zadanie rozwiązać przy ciśnieniu w skraplaczu: $p_2 = 1$ bar, $0,5$ bar, $0,1$ bar, $0,05$ bar.

Odp.

p_2 bar	1	0,5	0,1	0,05
η_{CR}	0,2345	0,265	0,324	0,346
$d \frac{\text{kg}}{\text{kW}\cdot\text{h}}$	5,42	4,66	3,63	3,35

11.2.7. Określić temperaturę pary zasilającej turbinę i ciśnienie w skraplaczu p_2 , jeśli dla wytworzenia 1 kg pary w kotle doprowadza się 3100 kJ/kg . Ciśnienie pary $p_1 = 70$ bar a temperatura skroplin opuszczających skraplacz $t_2 = 45,5^\circ\text{C}$.

Odp. $t_1 = 454^\circ\text{C}$; $p_2 = 0,1$ bar.

11.2.8. W siłowni parowej pracującej przy parametrach pary $p_1 = 100$ bar i $t_{pp} = 400^\circ\text{C}$ i ciśnieniu w skraplaczu $p_2 = 0,05$ bar zastosowano turbinę z międzystopniowym przegrzaniem pary do $t = 380^\circ\text{C}$ przy ciśnieniu $p_I = 20$ bar. Określić:

- sprawność termiczną obiegu η_t i porównać ze sprawnością termiczną obiegu Clausiusa-Rankine'a η_{CR} ,
- pracę wykonaną przez 1 kg pary w I i II stopniu turbiny, l_I l_{II} ,
- ilość ciepła przejętą przez 1 kg pary w międzystopniowym przegrzewaczu zabudowanym w kanale spalinowym kotła.

Rozwiązanie

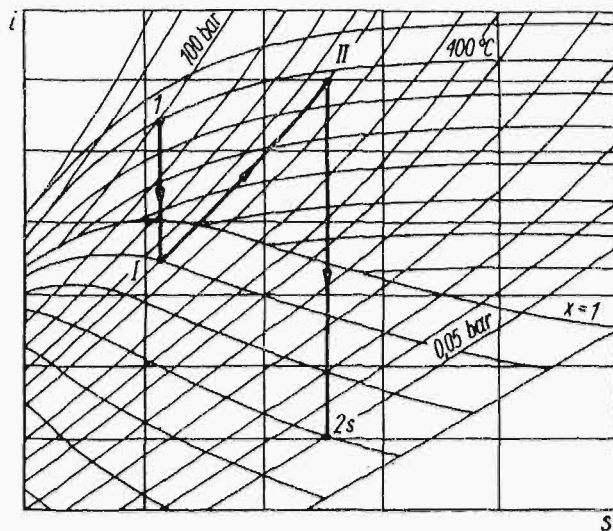
Na wykresie $i-s$ rys.11.6 zilustrowano przebieg przemian obiegu w obrębie turbiny.

Sprawność termiczną obiegu z międzystopniowym przegrzaniem pary oblicza się wg wzoru (11.6f):

$$i_1 = 3090 \text{ kJ/kg}, \quad i_{II} = 3200 \text{ kJ/kg}, \quad i_2' = 136,4 \text{ kJ/kg},$$

$$i_I = 2730 \text{ kJ/kg}, \quad i_{2s} = 2150 \text{ kJ/kg},$$

$$\eta_t = \frac{3090 - 2730 + 3200 - 2150}{3090 - 136,4 + 3200 - 2730}, \quad \eta_t = 0,412.$$

Rys. 11.6

Sprawność termiczną obiegu Clausiusa-Rankine'a η_{CR} oblicza się wg wzoru (11.3):

$$\eta_{CR} = \frac{3090 - 1894}{3090 - 136,4},$$

$$\eta_{CR} = 0,405,$$

$$\eta_t > \eta_{CR}.$$

Obliczenie l_I i l_{II} dokonuje się wg wzorów (11.6d) i (11.6e):

l_I dla I stopnia

$$l_I = 3090 - 2730,$$

$$l_I = 360 \text{ kJ/kg};$$

l_{II} dla II stopnia

$$l_{II} = 3200 - 2130,$$

$$l_{II} = 1050 \text{ kJ/kg}.$$

Ilość ciepła przejętą przez 1 kg pary w przegrzewaczu oblicza się ze wzoru:

$$q_{I-II} = i_{II} - i_I,$$

$$q_{I-II} = 3200 - 2730,$$

$$q_{I-II} = 470 \text{ kJ/kg}.$$

11.2.9. W siłowni cieplnej zastosowano turbinę z międzystopniowym przegrzaniem pary, zasilanej parą o ciśnieniu $p_1 = 110 \text{ bar}$ i temperaturze $t_{pp} = 450^\circ\text{C}$. Zakładając ciśnienie w skraplaczu $p_2 = 0,05 \text{ bar}$. Określić:

- przy którym z podanych niżej ciśnień w przegrzewaczu międzystopniowym $p_I = 40, 20, 10 \text{ bar}$ sprawność termiczna obiegu η_t będzie największa. W obliczeniach przyjąć, że temperatura pary za przegrzewaczem międzystopniowym $t_{pp} = 400$;

- wydajność masową kotła $\dot{m}$, jeśli moc turbiny $N = 20\,000 \text{ kW}$ a ciśnienie w przegrzewaczu międzystopniowym $p_I = 20 \text{ bar}$.

Odp. $p_I = 20 \text{ bar}$, $\dot{m} = 48\,250 \text{ kg/h}$.

11.2.10. Dla siłowni parowej z regeneracją ciepła pracującej przy parametrach podanych na schemacie rys.11.7 określić:

- ilość pary m_I i m_{II} pobranej z I i II upustu (zaczepek) w czasie 1 godziny,

- sprawność termiczną obiegu z regeneracją ciepła i porównać z obiegiem Clausiusa-Rankine'a.

- ilość wody W_s dla skraplacza, przy temperaturze wody przed i po podgrzaniu $t_{w1} = 15^\circ\text{C}$, $t_{w2} = 30^\circ\text{C}$.

Zilustrować obieg siłowni na wykresie T-s.

Rozwiązanie

Na wykresie T-s rys.11.8 zilustrowano przebieg obiegu siłowni parowej z regeneracyjnym podgrzewaniem wody.

Posługując się wykresem i-s i tablicami dla pary wodnej określa się parametry pary w charakterystycznych punktach obiegu

	p bar	t °C	i kJ/kg	i. kJ/kg
1	50	400	3192	1155
I	10	187	2798	763
II	1,5	110	2466	465
2	0,0881	45	2102	190,3

Ilość pary pobranej z upustów $\dot{m}_I$ i $\dot{m}_{II}$ oblicza się z następujących równań bilansu:

- masowego pary

$$\dot{m}_I + \dot{m}_{II} + \dot{m}_2 = \dot{m}_1, \quad (a)$$

- ciepła wymiennika powierzchniowego I

$$\dot{m}_I(i_I - i'_I) = \dot{m}_1(i'_I - i'_{II}), \quad (b)$$

- ciepła wymiennika powierzchniowego II

$$\dot{m}_{II}(i_{II} - i'_{II}) = \dot{m}_1(i'_{II} - i_k), \quad (c)$$

- ciepła zbiornika skroplin Z.K.

$$\dot{m}_I \cdot i'_I + \dot{m}_{II} \cdot i'_{II} + \dot{m}_2 \cdot i'_2 = \dot{m}_1 \cdot i_k. \quad (d)$$

Wartość $\dot{m}_I$ oblicza się z równania bilansu ciepła b:

$$\dot{m}_I = \dot{m}_1 \frac{i'_I - i'_{II}}{i_I - i'_I} = 80\,000 \frac{763 - 465}{2798 - 763} = 11\,710 \text{ kg/h.}$$

Wartość $\dot{m}_{II}$ oblicza się po rozwiązaniu układu równań bilansów cieplnych a, c, d:

$$\dot{m}_{II} = \frac{\dot{m}_1(i'_{II} - i'_2) - \dot{m}_I(i_I - i'_2)}{i_{II} - i'_2},$$

$$\dot{m}_{II} = \frac{80\,000(455,0 - 190,3) - 11\,710(763 - 190,3)}{2466 - 190,3},$$

$$\dot{m}_{II} = 6725 \text{ kg/s}.$$

Sprawność termiczną η_t oblicza się wg wzoru (11.6k) po uprzednim obliczeniu pracy obiegu wg wzoru (11.6h):

$$l_{reg} = 3192 - 2793 + \left(1 - \frac{11\,710}{80\,000}\right)(2793 - 2466) + \\ + \left(1 - \frac{11\,710}{80\,000} - \frac{6725}{80\,000}\right)(2466 - 2102) \text{ kJ/kg},$$

$$l_{reg} = 392 + 0,8335 \cdot 332 + 0,7695 \cdot 364,$$

$$\eta_t = \frac{955}{3190 - 763} = \frac{955}{2427}$$

$$\eta_t = 0,393.$$

$$\eta_{CR} = \frac{3190 - 2100}{3190 - 190,3}$$

$$\eta_{CR} = 0,363,$$

$$\eta_t > \eta_{CR}.$$

Ilości wody W_s oblicza się na podstawie bilansu ciepła po stronie skraplanej pary i po stronie wody chłodzącej

$$Q = \dot{m}_2(i_2 - i'_2),$$

$$Q = W_s(i_{w2} - i_{w1}).$$

Z porównania równań wyznacza się

$$W_s = \dot{m}_2 \frac{i_2 - i'_2}{i_{w2} - i_{w1}}.$$

Wartość $\dot{m}_2$ określa się ze wzoru (1):

$$\dot{m}_2 = 80\,000 - (11\,500 + 6900)$$

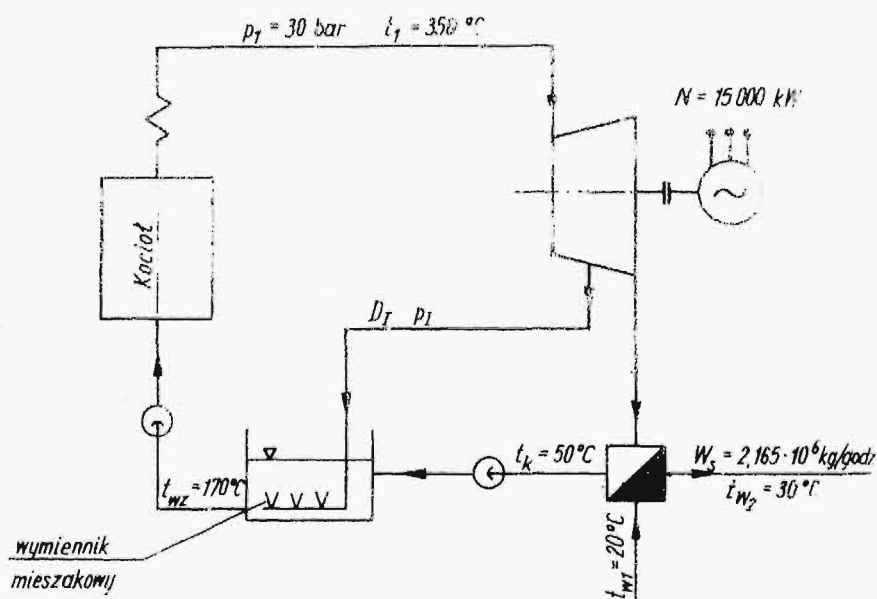
$$\dot{m}_2 = 61\,600 \text{ kg/h.}$$

i_{w2} , i_{w1} - odczytuje się z tabl.10

$$W_s = 61\,600 \frac{2102 - 190,3}{125,7 - 63}$$

$$W_s = 1\,870\,000 \text{ kg/h.}$$

11.2.11. Na rys.11.9 podano schemat siłowni parowej z regeneracyjnym podgrzewaniem wody w wymienniku mieszkowym (bezpośrednie podgrzewanie wody przez wtrysk pary do wody).

Rys.11.9

Dla podanych na schemacie parametrów, przyjmując sprawność termiczną siłowni $\eta_t = 0,38$, określić:

- wydajność kotła $\dot{m}_1$ zasilającego turbinę o mocy $N = 15\,000 \text{ kW}$ zasilanej parą o ciśnieniu $p_1 = 30 \text{ bar}$ i tem-

temperaturze $t_1 = 350^{\circ}\text{C}$, przy temperaturze wody zasilającej kocioł $t_{wz} = 170^{\circ}\text{C}$;

- parametry pary upustowej p_I , x_I , t_I oraz ilość pary pobranej z upustu $\dot{m}_I$, jeśli zapotrzebowanie wody dla skraplacza $\dot{m}_I$ wynosiło $W_S = 2,65 \cdot 10^6 \text{ kg/h}$ przy $t_{w1} = 20^{\circ}\text{C}$ i $t_{w2} = 30^{\circ}\text{C}$.

Odp. $\dot{m}_1 = 59\,500 \text{ kg/h}$; $\dot{m}_I = 12\,950 \text{ kg/h}$; $p_I = 2 \text{ bar}$;
 $x_I = 0,93$; $t_I = 118^{\circ}\text{C}$.

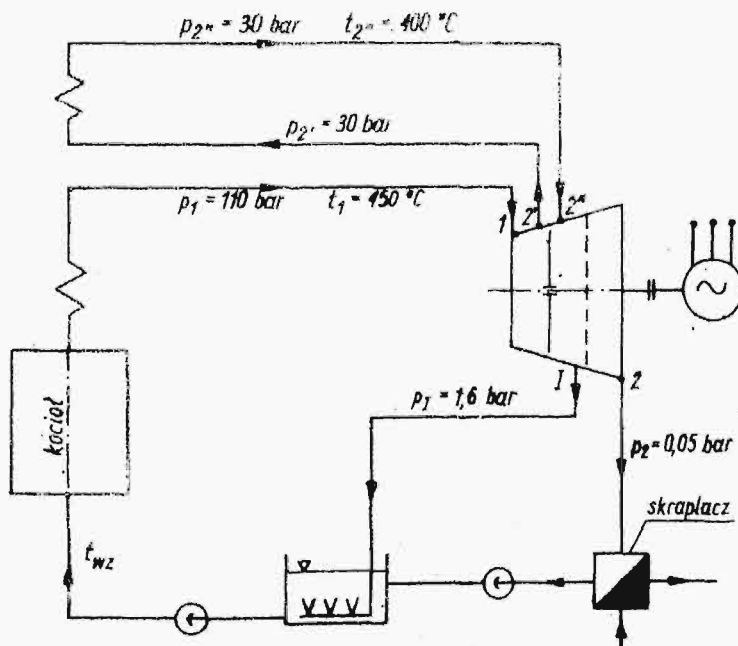
11.2.12. Dla siłowni parowej pracującej wg schematu i parametrów podanych na schemacie rys.11.10 określić:

- sprawność termiczną obiegu η_t , jeśli 50% całkowitej ilości pary doprowadzonej do turbiny skrapla się w skraplaczu. Porównać sprawność η_t ze sprawnością Clausiusa-Rankine'a

η_{CR} :

- temperaturę wody zasilającej kocioł t_{wz} .

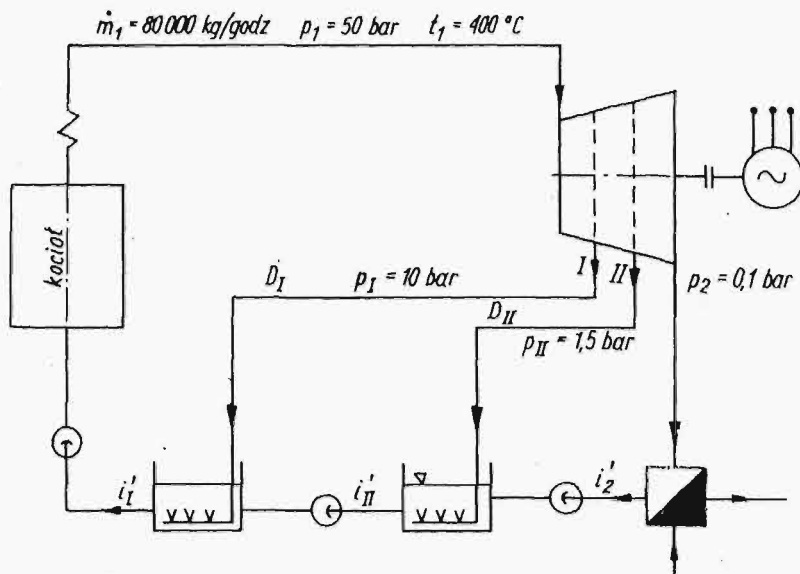
Zilustrować obieg na wykresie $i-s$, $P-s$.

Rys. 11.10

Odp. $\eta_t = 0,552$; $\eta_{CR} = 0,415$; $\eta_t > \eta_{CR}$,
 $t_{wz} = 303^\circ\text{C}$.

11.2.13. Na rysunku 11.11 podano układ siłowni parowej z regeneracyjnym podgrzewaniem wody w podgrzewaczach mieszkowych.

Rys. 11.11

Dla parametrów w charakterystycznych punktach podanych na schemacie określić:

- ilość pary pobranej z I i II zaczepek $\dot{m}_I$, $\dot{m}_{II}$,
- sprawność termiczną obiegu η_t ,
- temperaturę wody zasilającej kocioł t_{wz}

Odp. $\dot{m}_I = 9900 \text{ kg/h}$; $\dot{m}_{II} = 8600 \text{ kg/h}$, $\eta_t = 0,401$;
 $t_{wz} = 179^\circ\text{C}$.

11.2.14. Turbina parowa kondensacyjna pracująca ze sprawnością wewnętrzną $\eta_i = 0,8$ zasilana jest parą o ciśnieniu $p_1 = 100 \text{ bar}$ i temperaturze pary $t_1 = 450^\circ\text{C}$. Określić entalpię właściwą i_2 oraz stopień suchości x_2 pary opuszczającej turbinę, jeśli ciśnienie w skraplaczu $p_2 = 0,1 \text{ bar}$.

